advokatnævnet

DATO: 18.12.2013 **Sagsnr.2012-2511**

K E N D E L S E

Sagens parter:

I denne sag har Klager klaget over Indklagede.

Sagens tema:

Klager har klaget over, at Indklagede har tilsidesat god advokatskik ved ikke straks at have rådgivet om hans retsstilling og ved at være udtrådt af en retssag kort før en hovedforhandling.

Klager har endvidere klaget over Indklagede' salær.

Datoen for klagen:

Klagen er modtaget i Advokatnævnet den 10. juli 2012 dog således at adfærdsklagen er suppleret med en ny klage, der er modtaget i Advokatnævnet den 25. marts 2013.

Sagsfremstilling:

Det fremgår af sagen, at Klager og hans ægtefælle, […], i 2009 anlagde sag mod X, idet Klagers ægtefælle var blevet ekskluderet af haveforeningen.

Klager, der først var repræsenteret af anden advokat, rettede den 16. marts 2009 henvendelse til Indklagede med anmodning om, at han overtog sagen. Indklagede bekræftede ved e-mail samme dag opdraget og skrev bl.a. følgende til Klager:

"[…]

Jeg vil gerne hjælpe dig. Det sker i givet fald på følgende måde:

1. *Du beder din nuværende advokat sender mig alle de papirer han har incl. oplysning om du havde forsikring da du ejede huset og da selskabsnavn og policenummer + årsopgørelse fra SKAT på dig og evt ægtefælle/sambo.*
2. *Hvis du selv har relevant information, som din advokat ikke har, så send mig også dette.*
3. *Send mig kopi af de advokatregninger du foreløbig har fået + kopi af advokatens ordrebekræftelse eller aftalen om, hvad han skal lave for dig.*
4. *Jeg gennemgår og vi holder et møde, hvor jeg kan få svar på eventuelle spørgsmål.*
5. *Jeg vejleder dig om dine muligheder i sagen, herunder muligheder for førelse af sagen, omkostninger og om retshjælpsforsikring, hvis sådan er tegnet. Du afgør, om vi skal videre.*
6. *Hvis vi skal videre anmelder jeg til evt. retshjælpsforsikring.*
7. *Når der er svar fra forsikringen afgør vi, hvordan sagen skal føres.*

<u>Etape I</u>

Trin 1 til og med trin 5 udføres på kortest mulig tid. Du betaler mit salær for dette arbejde. Jeg anslår det til mellem otte og ti tusinde kroner inklusive moms før jeg er klar til at lave en anmeldelse til retshjælpsforsikringen. Jeg vil ikke anmelde noget til retshjælpsforsikringen uden jeg har dannet mig et klart indtryk af, at sagen bør føres og at forsikringsdækning kan opnås. Gør jeg det, kan jeg skade fremtidige kunder. Så hvis du vil benytte mig, skal du selv betale denne "første etape" uden forsikringsdækning.

[…]".

Den 13. november 2009 sendte Indklagede faktura til Klagers ægtefælle og Klager. Følgende fremgår bl.a.: af fakturaen:

"[…]

Dato	*Beskrivelse*	*Debet*	*Kredit*
12-05-09	*Indbetalt af advokat A*	*6.250,00 kr.*	
[…]			
11-11-09	*I henhold til mit brev af dags dato tillader jeg mig at beregne honorar for udført arbejde forud for sagens anmeldelse til retshjælpsforsikringen, jf. vores indledende aftale af* 16. *marts 2009. Salær for mit arbejde, der har bestået af 15 advokattimer á 2.000, udgør*	*30.000,00 kr.*	
	25% moms af 30.000,00	*7.500,00 kr.*	

[…]".

Den 23. november 2009 søgte Indklagede på vegne af Klager tilsagn om retshjælpsdækning hos Forsikringsselskab Y. Forsikringsselskab Y bekræftede ved brev af 10. december 2009 til Indklagede retshjælpsdækning i sagen. Følgende fremgår bl.a. af brevet:

"[…]

Vi er indforståede med at yde retshjælp til tvisten efter de sædvanlige, for retshjælpsforsikringen gældende betingelser.

Da det drejer sig om et anerkendelsessøgsmål, gives der tilsagn til behandling efter reglerne i RPL § 39, jf. Retshjælpsbetingelserne § 11A. Dette indebærer, at omkostninger forud for hovedforhandlingen ikke er dækket.

Det følger af retshjælpsbetingelsernes § 11, stk. 5, at salæret i retshjælpssager fastsættes i overensstemmelse med de retningslinier for sagsomkostninger, der følges af domstolene, herunder de satser der gælder for anerkendelsessager og småsager. Forsikringens dækningsomfang udgør maksimum 100.000 kr.

[…]".

Af udskrift af retsbogen fra Retten i […] den 11. december 2009 fremgår bl.a.:

"[…]

Retten bestemte henset til sagens karakter og kompleksitet og betydning for parterne, at sagens videre behandling skal ske uden anvendelse af reglerne i kapitel 39 i retsplejeloven (småsagsprocessen).

[…]".

Den 13. januar 2010 skrev Forsikringsselskab Y bl.a. følgende i en e-mail til Indklagede:

"[…]

Tak for Deres brev af 30. december 2009 vedr. anmodning om retshjælp.

Vi bekræfter hermed at være indforstået med, at tilsagnet udvides til behandling efter de almindelige regler (og ikke reglerne i RPL kap. 39)

[…]".

Den 26. juni 2012 skrev Indklagede bl.a. følgende til Klager:

"[…]

Jeg har flere sider fået oplyst, at du arbejder sammen med advokat B.

Jeg forstår du har anbefalet B til andre, herunder […]. Jeg vil foreslå, at den sag jeg har for dig overgår til advokat B. Hvis du er enig heri sender jeg sagens akter til advokat B.

[…]".

Klager anførte bl.a. følgende i svar samme dag:

"[…]

Jeg har modtaget nedenstående mail fra dig.

I den anledning har jeg fået et møde i stand med advokat B og vil i den anledning høre dig – om jeg kan afhente sagen på dit kontor allerede morgen Onsdag.

[…]".

Samme dag skrev Indklagede bl.a. følgende til Klager:

"[…]

Tak for din mail.

Jeg forstår du er enig i at du skifter advokat og jeg gør sagen klar.

Jeg beder dig aftale tidspunkt med min sekretær. Jeg giver retten besked om at jeg er udtrådt.

[…]".

Den 28. juni 2012 skrev Indklagede bl.a. følgende til Forsikringsselskab Y:

"[…]

I fortsættelse af mit tidligere brev vedrørende min udtræden af denne sag, vil jeg nedenfor kort redegøre for baggrunden for min salærindstilling.

Denne sag blev oprettet her på kontoret i marts 2009 kort tid efter, at advokat A – på vegne [af klager og dennes ægtefælle] – havde indgivet stævning mod X.

Jeg har afgivet replik, processkrift I samt udarbejdet udkast til processkrift II, ligesom jeg har gennemgået modpartens svarskrift og duplik.

Endvidere har jeg indgivet indlæg til Retten i […] vedrørende advokat C's biintervention på vegne [af…], ligesom advokat C kæreskrift med bilag blev gennemgået, og der udarbejdedes svarskrift til kæreskriftet.

Der er udarbejdet skønstema, gennemgået skønserklæring samt udarbejdet tillægsspørgsmål til skønsmand og gennemgået tillægserklæring, og jeg har deltaget i skønsforretning på adressen […] den 7. december 2010.

Der har været afholdt 2 telefonisk forberedende retsmøder efter retsplejelovens § 353 henholdsvis 11. december 2009 og 22. november 2011.

Jeg har afholdt 4 møder med klienterne til drøftelse af sagens forløb samt adskillige omfattende telefoniske drøftelser, senest den 18. juni 2012 med baggrund i et forslag til forlig fra advokat C.

Som nævnt i […] brev af 7. ds., har der gennem hele sagsforløbet været gennemgang af et omfattende materiale med relevans for sagen, ligesom der har været gennemgang af domsafsigelser og retspraksis med relevans for sagen.

Med udgangspunkt i ovenstående skal jeg indstille et salær på kr. 66.400,00 med tillæg af moms svarende til i alt kr. 83.000,00.

[…]".

Samme dag skrev Indklagede bl.a. følgende til Klager:

"[…]

Vi har nu fået udarbejdet opgørelsen til dit retshjælpsforsikringsselskab, jf. vedlagte.

Som du kan se vil din selvrisiko udgøre i alt 10.731,20 kr., og heraf har du tidligere indbetalt 2.500,00 kr., hvilket vil sige, at mit tilgodehavende hos dig udgør kr. 8.231,20, som jeg vil bede dig indbetale til mit kontor.

[…]".

Af e-mail af 2. juli 2012 til Klager fra Indklagede' sekretær fremgår bl.a.:

"[…]

Lige for en god ordens skyld skal du vide, at såvel retshjælpen som modpartens advokat har spurgt om, hvorfor vi er udtrådt af sagen – vi har svaret, at det var et

spørgsmål om habilitet, idet du var involveret i en sag, som gik ind over en af vores andre klienters sag. Blot så du er orienteret.

[…]".

I e-mail af 9. juli 2012 til Indklagede skrev Forsikringsselskab Y bl.a.:

"[…]

Vi har fastsat Deres honorar til 2/3 af kr. 50.000, dvs. kr. 33.333, hvilket begrundes i det følgende.

Omkostningerne skal være rimelige, jf. retshjælpsbetingelsernes § 5 stk. 1, samt 11, stk. 5.

I en lignende sag ved landsretten (dom afsagt af Østre Landsret den 5. januar 2012) blev omkostningerne for begge retter fastsat til 80.000 inkl. moms. Et rimeligt salær for en sådan sag med en hovedforhandling ved i byretten burde derfor fastsættes til ca. 40.000 kr. Vi har undtagelsesvis valgt at forhøje beløbet til 50.000 kr.

Da sagen ikke er afsluttet med en hovedforhandling, nedsættes omkostningerne til 2/3 af proceduresalæret, jf. U 2006.1094 H, samt kendelse af 16.07.2009 fra VLR.

Der gøres opmærksom på, at det forventes, at reglen i § 11, stk. 4 er iagttaget.

[...]

Der er ikke fratrukket nogen selvrisiko i denne omgang.

Salærspørgsmålet er dog ikke definitivt afklaret.

De vil høre fra os igen når der falder dom i sagen.

[…]".

Af udskrift af retsbogen for Retten i […] den 22. november 2011 fremgår, at sagen blev berammet til hovedforhandling til foretagelse den 24. og 25. oktober 2012.

Parternes påstande og anbringender:

Klager:

Adfærdsklagen

Klager har påstået, at Indklagede har tilsidesat god advokatskik ved ikke straks at have fastslået hans retsstilling og ved at have bedt ham om at skifte advokat to måneder før hovedforhandling i sagen.

Klager har til støtte herfor bl.a. gjort gældende, at han siden 2009 har været kunde hos Indklagede, og at Indklagede var forpligtet til at varetage hans sag til sagen var slut. Hvis han havde ønsket at skifte advokat, så var det hans valg, men hvis det er advokaten, der ønsker at stoppe samarbejdet, bør advokaten have en saglig grund. At han havde et samarbejde med andre advokater burde ikke få indflydelse på forholdet til Indklagede, ligesom man ikke bare kan skifte klienter ud med den begrundelse, at der kan opstå habilitetsproblemer.

Salærklagen

Klager har påstået, at Indklagede' salær skal nedsættes og har til støtte herfor bl.a.

gjort gældende, at salæret er urimeligt, og at det er uberettiget, at Indklagede har opkrævet salær hos ham, når sagen var omfattet af retshjælpsdækning. Det er urimeligt at opkræve et så stort honorar for at behandle hans sag og så udtræde af sagen to måneder før en hovedforhandling.

Indklagede:

Adfærdsklagen

Indklagede har påstået frifindelse og har til støtte herfor bl.a. anført, at han bad Klager tage stilling til, om han forsat ønskede hans bistand. Han fornemmede et ønske herom, og Klagers svar kom uden tøven, og det blev aftalt, hvad der herefter skulle ske. Klager har selv bekræftet dette advokatskifte, som han nu kritiserer ham for. Udtræden på det pågældende tidspunkt ville i øvrigt ikke være i strid med god advokatskik, idet det i øvrigt bemærkes, at klientforholdet ophørte 4 måneder før hovedforhandlingen.

Salærklagen

Indklagede har påstået godkendelse af salæret og har til støtte herfor bl.a. anført, at det var ham, og ikke Klagers tidligere advokat, der søgte om tilsagn om retshjælpsdækning. Forsikringsselskab Y meddelte tilsagn, dog med den begrænsning, at omkostninger forud for hovedforhandlingen ikke var dækket af tilsagnet. Begrundelsen herfor var, at der var tale om et anerkendelsessøgsmål, der skulle behandles efter retsplejelovens kap. 39 om mindre krav. Det blev således aftalt, at Klager selv skulle afholde omkostningerne til hans salær indtil hovedforhandlingen, hvilket også er sket. Sagen blev under forberedelsen løftet ud af småsagsprocessen, og Forsikringsselskab Y meddelte tilsagn om retshjælpsdækning på sædvanlige vilkår. Der er hverken fra Forsikringsselskab Y eller Klager stillet krav om tilbagebetaling af det salær, som blev afregnet ved faktura af 13. november 2009. Det er Indklagedes opfattelse, at der ikke kan stilles krav om tilbagebetaling af beløb faktureret på et tidspunkt, hvor forholdet ikke kunne være dækket af en forsikring, hvilket bl.a. er tilfældet, når der er tale om et anerkendelsessøgsmål. Det er ikke i retspraksis afklaret, hvorvidt en advokat er forpligtet til at tilbagebetale et eventuelt faktureret salær, hvis en retshjælpsforsikringsdækket sag løftes ud af småsagsprocessen. Det er Indklagedes opfattelse, at der ikke består en sådan forpligtelse.

Indklagede har endvidere anført, at Klager var en særdeles aktiv klient.

Mailkorrespondancen med ham udgør mere end 500 sider, og Klager sendte væsentlige mængder af dokumenter til gennemgang med henblik på vurdering af relevans for sagen. Disse dokumenter udgør samlet ca. 2.000 sider. Hvis materialet ikke var gennemgået, ville han være ifaldet ansvar. Der er anvendt mere end 78 timer på sagen siden dens oprettelse i 2009, og salæret er rimeligt og i overensstemmelse med retsplejelovens § 126, stk. 2.

Advokatnævnets behandling:

Sagen har været behandlet på et møde i Advokatnævnet med deltagelse af 5 medlemmer.

Nævnets afgørelse og begrundelse:

Adfærdsklagen

Det følger af retsplejelovens § 126, stk. 1, at en advokat skal udvise en adfærd, der stemmer med god advokatskik.

Uanset om Indklagedes udtræden af sagen skete efter aftale eller på baggrund af Indklagedes ensidige ønske, finder Advokatnævnet, at Indklagedes udtræden ikke er sket på en sådan måde, at der var risiko for, at Klager herved ville lide risiko for retstab, ligesom Advokatnævnet finder, at det ikke er godtgjort, at Indklagede i sin rådgivning i øvrigt har handlet i strid med god advokatskik.

Advokatnævnet finder på den baggrund, at Indklagede ikke har tilsidesat god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1, og Advokatnævnet frifinder derfor Indklagede.

Salærklagen

Efter retsplejelovens § 126, stk. 2, må en advokat ikke kræve højere salær for sit

arbejde, end hvad der kan anses for rimeligt.

Det opkrævede salær skal ses i forhold til bl.a. sagens betydning og værdi for klienten, sagens udfald, arten og omfanget af det arbejde, advokaten har udført, og det med sagen forbundne ansvar.

Det fremgår, at Forsikringsselskab Y har godkendt et salær på 33.333 kr. inkl. moms, og at der ikke er fratrukket selvrisiko ved udbetalingen til Indklagede.

Forsikringsselskab Y bekræftede den 13. januar 2010 retshjælpsdækning på sædvanlige vilkår, hvilket medførte, at Indklagede, bortset fra eventuel selvrisiko eller eventuelle beløb ud over retshjælpsforsikringens dækningsmaksimum, var afskåret fra at gøre salærkrav gældende hos Klager. Advokatnævnet finder, at Indklagede på dette tidspunkt var forpligtet til at kreditere den 13. november 2009 udstedte faktura, idet Advokatnævnet bemærker, at det ikke er godtgjort, at der er udført arbejde i sagen, som ikke har været omfattet af retshjælpsdækningstilsagnet.

Det opkrævede salær kan på denne baggrund ikke anses for rimeligt, jf. retsplejelovens § 126, stk. 2, og Advokatnævnet nedsætter på denne baggrund i medfør af retsplejelovens § 146, stk. 1, det samlede salær til 33.333 kr. inkl. moms, som er betalt af Forsikringsselskab Y.

Advokatnævnet pålægger Indklagede at betale det for meget modtagne salær tilbage til Klager inden 4 uger. Ud over salæret skal Indklagede betale renter af beløbet. Renten er sædvanlig procesrente; det vil sige Nationalbankens udlånsrente med tillæg af 7 % (dog 8 %, hvis advokaten har modtaget salæret efter 1. marts 2013). Udlånsrenten kan oplyses af pengeinstitutterne. Beløbet skal forrentes fra det tidspunkt, hvor Indklagede modtog beløbet som betaling, til det tidspunkt, hvor Indklagede betaler beløbet tilbage.

Herefter bestemmes:

Indklagede frifindes.

Indklagede' salær nedsættes til 33.333 kr. inkl. moms.

På nævnets vegne

Jørgen Lougart